

Kevättä kohti Non Solum

Huhtikuu 2019

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	4
Malkamaanantaista sukkasunnuntaihin	5
Mielensäpahoittaja muistelee penkkaritunnelmia	7
Elämän funktio -matemaattisen luonnontieteellishumanistista pohdiskelua	9
Seikkailu – uuden löytämisen ja onnellisuuden runsaudensarvi	13
Ai miltäkö tuntuu lukion loppuminen?	16
Syyttömät ihmiset kärsivät maailman pahuudesta, mutta murheen alhoon vaipuminen ei auta ketään	17
Runo Sisusta	21
Kevättriimejä	22
Hän	24
Rakkaus	25
Aallot lyö kivikkoon	26
Mitä ajatuksia kuva herättää?	27
Kevään tuuli	28
Teatterikokemus puhtaana käteen: Toimeentulotukien huijaamisen lyhyt oppimäärä . .	29
Vauhtia ja valheita: Kuka tippuu ensimmäisenä kyydistä lähes hulvattomasta tarinasta?	31
Vauhdikas ja värikäs Kolme iloista rosvoa – Pysy pirteänä viimeiseen lauluun saakka	34
Häikäisevä, mutta koskettava tarina Rauli Baddingin tapahtumarikkaasta elämästään	36
Äidinmaa- koskettava tarina yhden suvun vahvoista naisista	38
Höpsähtänyt mummo ja lottokuponki	40
Vastamainoksia	42
Saarijärven Paavot	43

Toimittajat	47
-----------------------	----

Pääkirjoitus

Tuomas Alanen

Matkailu avartaa!

Matkustaessa ulkomaille pääsee näkemään ja kokemaan paljon uutta. Vaikka virtuaalitoellisuuden avulla päästään kokemaan uusia paikkoja, ei tämä kuitenkaan pysty ainakaan tällä hetkellä korvaamama vuorovaikusta, jota pääsee harjoittamaan kohdemaan ihmisten kanssa.

Olin muutama viikko sitten mukana koulumme Erasmus+ Challenge:n hankkeen matkalla Espanjan Badajozissa. Paikan päälle saapui lisäksi myös Ranskan, Espanjan, Italian ja Puolan opiskelijoita opettajineen. Nämä ovat niitä tilanteita, joissa pääsemme verkostoitumaan muiden kanssa ja näkemään, millaista elämä on muissa kulttuureissa. Vieläpä jos majoitustapana on paikallinen perhe, pääsee ottamaan vielä enemmän irti paikallisesta kulttuurista. Vahva suositus, jos vain on mah-

dollisuus lähteä esimerkiksi viikoksi tutustumaan jonnekin.

Avartamisen tapoja on monia, eikä matkailu ole niistä ainoa. Tässä lehdessä pääsee myös avartamaan katseitaan pääsiäisen perinteisiin, klassikkokirjallisuuteen ja teatterimaailmaan. Kuvituksesta vastaa Jounin kuvataideryhmä, jonka tekemiä vastamainoksia voi pohdiskella lehden sivuilla.

Hyvää pääsiäisen aikaa ja aurinkoista kevättä! -Nyt se on täällä!

Kuva 1: Badajozin matkaajat Lissabonissa

Malkamaanantaista sukkasunnuntaihin

Elina Brilli

Pääsiäinen on uskonnollinen juhla, jota vietetään Jeesuksen ylösnousemuksen kunniaksi. Toisaalta pääsiäistä voidaan pitää myös kevään juhlena pääsiäispupuineen ja tipuineen. Pääsiäistä vietetään tänä vuonna viikolla 16, alkaen palmusunnuntaista päättyen toiseen pääsiäispäivään.

Pääsiäisviikko alkaa **palmusunnuntaista**, jolloin lapset käyvät perinteisesti virpomassa koristeltujen pajunoksien kera tuttujaan. Nimitys virpominen tulee muinaisvenäjän pajua tarkoittavasta sanasta *verba*. Virvottavalle toivotetaan mm. terveyttä ja siunausta. Tunnetuimmista virpomisloruista on ehkäpä ”*Virvon, varvon, tuoreeks, terveeks, tulevaks vuodeks, sulle vitsa, mulle palkka*”. 1970-luvulla virpominen levisi ortodoksien keskuudesta kaikkialle Suomeen ja lapsia alettiin pukea noidiksi. Ortodoksit ovat kritisoineet uutta perinnettä, sillä virpojat ovat tuoneet ihmisille hyvää ja noidat puolestaan pahaa. Virpomisen perimmäinen tarkoitus on muuttunut, sillä useammat lapset lähtevät vir-

pomaan virpomispalkan taivossa. Kristillisessä merkityksessä Jeesus ratsasti palmusunnuntaina aasilla Jerusalemiin juhliakseen pääsiäistä, joka oli jo silloin juutalaisten keväinen juhla. Ihmiset levittivät Jeesuksen eteen palmunlehtiä, josta palmusunnuntai onkin saanut nimensä.

Malkamaanantain nimi on tullut Raamatusta: ”*Kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et huomaa malkaa, joka on omassa silmässäsi?*” Tällä verrataan ilmeisesti siihen, että huomaamme toisten ihmisten viat ja puutteet muttemme omiamme.

Tikkutiistaina puolestaan vuoltiin sytykkeitä, joiden uskottiin tuovan hyvää onnea ja kellokeskiviikkona lehmät päästettiin ensimmäistä kertaa ulos talven jälkeen kello kaulassa.

Sana ”*kiira*” tulee ruosin kielestä ”*skära*” joka tarkoittaa puhdistamista. Ruotsalaisten **kiirastorstai** *skärtorsdag*, ’puhdistustorstai’ viittaa jalkojen pesuun. Kiirastorstaina Jeesus pesi opetuslapsiensä jalat ja nautti viimeisen ateriansa ennen ristiinnaulitsemista. Kansanomaisten näkemyksen mukaan kiira oli jokin pihassa elävä paha olento, joka piti kiirastorstaina karkottaa pois. Mm. savolaiset ajoivat kiiran pois juoksemalla talon tai navetan ympärille lehmänkello kaulassa.

Viimeisen ateriansa jälkeen Jeesus meni Getsemanen puistoon rukoilemaan, mutta hänen vihamiehensä ottivat tämän kiinni ja veivät tuomareiden eteen. Tuomarit tuomitsivat Jeesuksen kuolemaan. Jeesus ristiinnaulittiin **pitkäperjantaina** Golgatalla. Suomes-

sakin Jeesuksen kärsimys tuntui kansalaisten nahoissa. Pajunvitsoista sidottiin piiskoja, joilla lyötiin itseä tai muita. Pohjanmaalla kaikki lapset saattoivat saada selkäänsä pitkäperjantaina. Myöskään lämmintä ruokaa ei syöty, vaan esimerkiksi mämmiä, silakkaa ja kuivaa leipää.

Kansanuskomuksen mukaan **lankalauantain** yönä noidat ja trullit lähtivät liikkeelle vahingoittaakseen karjaa. Uskomuksen seurauksena oli 1600-luvun noitavainot, jossa moni viaton nainen sai surmansa. Talvella kehrätyt langat oli tapana keittää ja värjätä lankalauantaina.

Sukkasunnuntaina eli pääsiäissunnuntaina loppuu laskiaisesta asti kestänyt paasto. Pääsiäinen eli pääsiäispäivä on kirkkojuhlista suurin, sillä se on Jeesuksen ylösnousemuksen päivä. Pääsiäisen juuret sijoittuvat kuitenkin vielä varhaisempaan aikakauteen, juutalaiset juhlivat nimittäin tällöin Egyptin orjuudesta vapautumista. Kansanomaisesti sukkasunnuntaina juhlittiin niin riehakkaasti, että sukatkin lensivät pois jaloista. Tapana oli syö-

dä kananmunia, jotka symboloivat hedelmällisyyttä ja uuden syntymistä.

Kuva 2: Pääsiäisen värit lautasella

Lähde: Suuri perinnekirja: Suomalaista juhla-perinnettä ennen ja nyt- Satu Aalto

Mielensäpahoittaja muistelee penkkaritunnelmia

Juhani Ikäläinen

Nyt kun kirjoituksetkin ovat ohi, voi jo palata muistelemaan abivuotta ja sen kohokohtaa : penkkareita.

Kuva 3: Penkkari-mielensäpahoittaja

Penkkariasun valinnan voi tehdä eri tavoin: joku tietää jo ensikädeltä oman hahmonsa, tai sitten luomusta lähdetään koostamaan pala kerrallaan. Esimerkiksi oma hahmoni kehkeytyi muutaman kriteerin ja vaatekome-rolöydön perusteella. Ensinnäkin halusin, että hahmoni edustaisi jollakin tavalla menneitä aikoja, ollen aito ihminen. Lisäksi halusin koota hahmon pääosin omista tarvikkeista. Kaapista löytynyt harmaa peruukki, karva-

lakki ja saappaat ohjasivatkin hahmovalintaa kohti tavoitetta.

Lopulta hahmo kehittyi varsinaiseen muotoonsa Tuomas Kyrön kirjoista ja niihin pohjautuvista elokuvista tutuksi tulleeeksi Mielensäpahoittajaksi. Tammimarkkinoilta löytyi asuun vielä täydellisesti sopiva ruutupaita, varastosta rinka, ja niinpä hahmo olikin kasattu kokoon melko nopsaan.

Tämä muutosvastarintainen yrmy sopi persoonaltaankin mullistusten ajan lukion penkkarihahmoksi, vaikken itse mikään protestoija olekaan. Ihmetytti, että tätä hahmoa ei näkynyt suurempilukuisena paikalla. Toisaalta hienoinen kritiikki nykylukiota kohtaan taisi julistua ennemminkin abirekkojen lakanoista. Vastaan tuli hahmoja lentoemännistä öljy-sheikkeihin ja jääkiekkoasusteista aurajuustopakettiin, mikä sai mielensäpahoittajan pään ihan pyörälle-

Mielensäpahoittajan mielenmaisemiinhan eivät kuulu nykylukion sähköiset opiskeluvälineet, joten olihan hänen korjattava asia. Niinpä hän riensi matematiikan ja fysiikan tunneille opettamaan vektorien piirtämistä perinteisesti liitutaululla, tosin opit 50-luvulta taisivat olla jo unholassa. Äidinkielen tunnille sopi puolestaan aakkosten muistuttelu käsin kirjoittamalla.

Intensiivisen salitilaisuuden ehdottomasti hui-pukkain anti oli herkkutarjoiluiden lisäksi uunituore abivideo. Videon juoni viehätti mielensäpahoittajaa: siinä Klassikanpäivän lint-

sareille annettiin kunnon rangaistus, aivan kuin ennen vanhaan.

Aika monena vuonna on tullut seurattua penkkariajot karkinkeräilijän roolista, mutta olihan se lystikästä päästä vihdoin abirekan lavan hilpeään joukkoon hurraamaan loppu- maisillaan olevaa lukiotaivalta. Ääni meina- si ehtyä jo välillä, mutta onneksi mielsä- pahoittajan varustuksiin kuului kirves(varsi) "Ilosia aikoja" -toivotuksen kera. Mysteeriksi vaan jäi, mihin tuo mielsäpahoittajan vaki- otyökalu katosi tuon riehakkaan matkan ai- kana. No, toivottavasti joku sen löytää ja saa rekvisiittaa kenties omaan penkkariasuunsa.

Juhani Ikäläinen

Alla kuvia hauskaasta päivästä:

Kuva 4: "Tahtoisin lähteä kuin Sormunen. Terveisin tuntematon kolmonen". Värikäs joukko abeja kajautti saliti- laisuudessa lähtiäiskappaleen "Tun- tematon kolmonen" bändin säestyk- sellä.

Kuva 5: Klassikan abirekka lipuu kaupungin- talon ohi.

Elämän funktio -matemaattisen luonnontieteellishumanistista pohdiskelua

Rasmus Päivinen

Kuva 6: Kuva: Emma Worster

Elämän nollakohdassa, syntyessämme, olemme kuin funktion vakiotekijä, joka hetkellisesti määrittää oman elämänsä arvot ja toimintatavat. Heti lähtiessämme liikkumaan pitkin elämänkulun x-akselia, määrittävät funktion muuttujatekijät lähtökohtaisesti kaiken meihin liittyvän.

Valistuksen aikakauden yksi mullistavimmista tiedemiehistä, englantilainen luonnontieteilijä Charles Darwin (1809-1882) käsittelee kirjassaan Lajien synty (1859) ympäristön vaikutusta eliölajien fysiologiaan sekä toimintamalleihin. Tutkittuaan eliölajeja Tyyneellä valtamerellä sijaitsevilla Galapagos-saarilla useiden vuosien ajan, hän tuli siihen lopputulokseen, että eliölajeissa tapahtui sekä ulkomuotoon, että elimistöön liittyviä muutoksia, jotta nämä olisivat optimoituja elämään tuon hetkessä ympäristössä. Tämä aate tunnetaan nykyään evoluutioteorian.

Darwinin mukaan kaikki lajit lisääntyisivät lakkaamatta, mikäli tätä eivät rajoittai-

si ulkoiset tekijät, kuten ravinnonsaanti, petoeläimet ja elintila. Hän teki johtopäätöksen, että lajien täytyy muunnella, eli muuttua ominaisuuksiltaan perinnöllisesti muun muassa ollakseen vaikeampia joutua syödyksi, voidakseen saada ravintoa useammista lähteistä sekä voidakseen elää alueen ilmastossa pidempään.

Ne eliölajien muodot, jotka ominaisuuksiensa takia jäivät lopulta muiden saaliiksi heikon puolustautumiskykynsä takia, ilman ravintoa ilmaston muuttuessa ja ilman pesimispaikkaa ahtauden vuoksi lisääntyivät vain vähemmän ja vähemmän ja lopulta kuolivat kokonaan pois. Tätä Darwin nimitti luonnonvalinnaksi.

Kuva 7: Kuva: Roosa Granander

Kuinka ympäristö vaikuttaa meidän omaan lajiimme ja sen yksilöihin? Heti tultuamme limaisena ja verisenä tähän maailmaan, näemme, kuulemme ja haistamme ympäristömme. Teemme havaintoja siitä,

mitä ympärillämme tapahtuu. Useimmiten näemme vanhempamme, joskus kättilön. Emme tiedä yhtään mitä teemme. Tiedämme olevamme elossa, muttemme osaa pukea sitä ajatuksiksi. Tajuamme voivamme hengittää. Huudamme. Vietettyämme sairaalassa jonkin aikaa, meidät viedään kotiin. Tuona hetkenä kaikki muuttuu.

Jokainen koti on erilainen. Jotkut saavat Josakseen rakkautta ja huolenpitoa, jotkut jätetään heitteille. Jonkun koti on asuntomessualueella, toisen koti pahamaineisessa lähiössä. Lapsuudessamme opimme oikean ja väärän merkityksen, sekä välttämättömiä taitoja, kuten puhekyky, käveleminen sekä muiden huomioonottaminen. Näiden opettamisesta vastaavat meistä riippumattomat tahot, kuten vanhempamme ja päiväkodin hoitajat.

Meitä ympäröivät ihmiset eli sosiaalinen ympäristö, opettavat meille, kuinka tulisi toimia eri tilanteissa. Tarkkailemme mitä muut tekevät; istuvatko vai seisovatko he, tervehtivätkö he kaveriaan, mihin aikaan he syövät aamupalaa. He muokkaavat myös kuvaa itsestämme; olenko pitkä vai lyhyt, olenko nopea juoksemaan, nauranko paljon. Tämä toteutuu vertailukohtien saamisella tietäen millaisia muut ovat, sekä muiden antamalla palautteella. Yksilö voi oppia suhteestaan muuhun maailmaan, jos ja vain jos hän tietää, millainen muu maailma on. Paikka, jossa olemme, on toinen merkittävä tekijä itsetuntemuksemme ja maailmankuvamme muodostumisessa. Onko kotini ulkopuolella turvallista? Mikä on täällä sallittua tekemistä ja mikä ei? Ympäristö voi siis määrittää tapamme nähdä maailman, fyysisen toimintakykymme, oikeutemme ja monia muita asioita, jotka muokkaavat identiteettiämme.

Valtiot ovat äärimmäinen esimerkki fyysisestä ympäristöstä. Aiheesta kirjoittaa

entinen poliitikko ja nykyään työeläkevakuutajien edunvalvontajärjestön toimitusjohtajan virassa toimiva Suvi-Anne Siimes Helsingin Sanomat-lehdessä 22.1.2019 julkaistussa kolumnissa. Hänen mukaansa valtioilla on etuja, jotka perustuvat jatkuvuuteen, sekä valtion ydinalueen ja sen keskeisimpien arvojen turvaamiseen. Hän pohti myöskin valtioiden välisiä suhteita ja niiden yhteisiä pelisääntöjä.

Valtioilla tarkoitetaan ihmisryhdyksuntaa, joka käyttää omintakeista ja pysyvää valtaa tietyllä alueella. Valtiot määrittävät vahvasti yksilön oikeudet, yleisen elintason, sekä ympäristön poliittisen tilanteen. Jokin toiminta voi olla täysin sallittua ja jopa odotettua tässä, mutta kymmenen kilometrin päässä siitä saa kuolemanrangaistuksen. Tässä joudun kerjäämään, mutta mailin päässä olisin oikeutettu saamaan perustukea. Täällä olen keskellä sotaa, mutta tuon meren toisapuolen olisin turvassa. On omituista, että keskelle aavikkoa pystytetty rajapaalu voi merkitä eroa vainon ja vapauden välillä. On myös omituista, että jokin alue voi määrittää henkilön fyysisen ja sosiaalisen ympäristön vain siksi, että joku päätti rajata tuhansia vuosia sitten perustaa kylän keskelle metsää ja oli jostakin asiasta tiettyä mieltä.

Tarkasteltaessa yksilön elämää, voidaan huomata, ettei se ole polynomifunktio, sillä se ei koskaan ole lineaarinen. Tämä tarkoittaa sitä, että pieni ärsyke tiettyyn aikaan voi aiheuttaa eksponentiaalisen muutoksen. Ystävän myöhäinen herätys saa tämän kiirehtimään kouluun katsomatta vasemmalle ylitäessään tietä ja pam. Yksilön elämä muuttuu täysin menettäessään itselleen tärkeän henkilön. Tämä kaikki vain sen takia, että puhelin oli sammunut yöllä. Altistuminen terveydelle haitallisille tekijöille voi johtaa kroonisiin sairauksiin ja saada yksilön arvosta-

maan arkisia asioita aivan eri tavalla. Uuden tiedon saaminen tai uuden näkökulman löytäminen voi muuttaa täysin käsityksen maailmasta. Tämä on kuin integrointivakion löytäminen. Nämä eksponentiaaliset muutokset ovat rinnastettavissa luonnon pieniin muutoksiin, kuten kasvukauden lyheneminen viikolla tai yhden hyönteislajin kuoleminen sukupuuttoon. Tämä pakottaa yksilön muuttamaan jollain tapaa voidakseen hallita tiettyä aluetta ja pysyäksen täten elossa.

Maailmankuvan ja käsityksen hyvästä muuttuessa voi huomata ympäristön olevan itselleen haitallinen. Tähän voi johtaa esimerkiksi hyväksikäyttävä kumppani, konfliktitilanteen syttyminen kotimaassa tai homevaurio koulurakennuksessa. Tällöin voi tuntea olevansa paloittain määritellyssä funktiossa aivan väärässä määrittelyjoukossa. Aiheesta kirjoittaa toimittaja Hanna Mahlamäki Helsingin Sanomissa 20.1.2019 julkaistussa kolumnissa. Hän pohtii, mikseivät ihmiset ota huomioon heidän terveydelleen haitallisia tekijöitä arkisissa toimissaan. Hän käyttää esimerkkinä työelämän aiheuttamaa stressiä ja kritisoi työkuulttuurin yleistä psykososiaalista ympäristöä sekä terveysriskeille altistumisen hyväksymistä.

Herää kysymys; onko omaan ympäristöön mahdollista vaikuttaa? Vastaus on kliseinen: se sekä riippuu yksilöstä että ympäristöstä. Pulmilla on omat tasonsa. Ihmissuhde on helpompi katkaista kuin työsuhde. Työsuhde on helpompi katkaista kuin purkaa lähellä oleva ydinvoimala. Ydinvoimalan purkaminen on helpompaa kuin sisällissodan päättäminen. Fyysiseen ympäristöön liittyvät parannukset ovat yleisesti hankalampia toteuttaa. Olemme kuitenkin ainoa eliölaji, joka voi muuttaa halutessaan toiselle puolelle maapalloa. Toki tässäkin on omat rajoituksensa, kuten henkilön varallisuus sekä lähtöpaikan ja

määränpään säädökset näihin tilanteisiin liittyen.

Kuva 8: Kuva: Enni Jacobsson

Mikäli vääränlainen ympäristö voi nyky-päivänäkin koitua yksilölle kohtalokkaaksi, onko luonnonvalinta edelleen voimassa? Mielestäni asian laita ei ole näin. Mielestäni luonnonvalinta ei voi enää päteä meihin samalla tavalla, sillä olemme irtautuneet lajina täysin luonnontilasta, joitakin isolaatiossa asuvia ihmisheimoja lukuun ottamatta. Jokainen keksintö on vienyt meitä yhden askeleen edemmäs ympäristöstä, jossa olimme 250 000 vuotta sitten. Uskon kuitenkin luonnonvalinnan silti olevan voimassa, sillä kehityksestämme huolimatta emme silti täysin ymmärrä luontoa ja sen lakeja. Tämä tarkoittaa sitä, että voimme tietämättämme tehdä päätöksiä, jotka voivat olla erittäin tuhoisia lajimme pitkäikäisyyden kannalta. Nämä päätökset koskevat elämälle välttämättömiä lähtökohtia, kuten valoa ja magnetismia sekä sitä, kuinka päätämme hyödyntää niitä.

Luonnonvalintaan verrattavia mekanismeja nyky-yhteiskunnasta kuitenkin löytyy. Työmarkkinoilla on tarjolla vain tietty määrä paikkoja ja viran saa aina se työntekijä, joka ominaisuuksiltaan sopii parhaiten työympäristöön. Matalan elintason maihin syntyneis-

tä parhaiten selviytyvät ne, jotka ovat luontaisesti hyviä jossain arvostetussa, kuten urheilussa ja pystyvät täten elättämään itsensä. Vaaleissa ääniä saavat ne, jotka ovat vaalilupauksensa tehneet yhteiskunnan ajankohtaisten ongelmien perusteella. Jokin yksilö menestyy lähtökohtaisesti aina toisia paremmin.

Aiheeseen ottaa kantaa blogissaan Keski-Lahden seurakunnan pappi Anna-Mari Kopo. Hän pohtii oikeudenmukaisuuden merkitystä ja tulee siihen lopputulokseen, että oikeudenmukaisuus on sitä, että annetaan jollekin mitä tämä ansaitsee. Usein nyky-yhteiskunnassa herää paljon keskustelua ihmisryhmien välisestä epäoikeudenmukaisuudesta ja epätasa-arvoisuudesta. On toisaalta muistettava, että maailma ei ole koskaan ollut tasa-arvoinen kaikille. Luonto harvoin tekee kompromisseja, sillä kaikki yksilöt lähtökohtaisesti haluavat jatkaa omaa sukuaan, mikä johtaa kilpailuun lajien välillä ja tietyn lajin yksilöiden välillä. Jos minulla jokin tietty alleeli,

jonka ansiosta sain siementen syömistä helpottavan nokan, niin miksi ihmeessä jakaisin siemeniä muille? Voisiko luonto siis määrittää oikeudenmukaisuuden antamalla tietyille yksilöille ominaisuuksia selvitäkseen paremmin kyseisessä ympäristössä? Mielestäni tämä on erittäin mahdollista.

Kaikki oppimamme on peräisin meitä ympäröivästä kaikkeudesta. Toimimme niin kuin näemme muiden tekevän. Ajattelemme niin kuin joku on meitä joskus opettanut. Tämä ei päde ainoastaan, jos synnymme villiin luontoon yksin, jolloin olemme vaistojemme varassa. Meillä on geeniperimää, joka on ominaista tietyssä ympäristössä oleville yksilöille. Ympäristö muuttaa geenien toimintaa epigeneettisesti. Valtaosa ominaisuuksistamme ovat monien ympäristötekijöiden yhteensattumia. Elämämme ovat kuin funktioita, joissa meistä riippumattomat muuttujat määräävät sen kulun eri vaiheiden aikana.

Seikkailu – uuden löytämisen ja onnellisuuden runsaudensarvi

Aarne Savinainen

Kuva 9: Kuva: Kaisu Kolehmainen

Historian saatossa ihminen on nähnyt ja kokenut monenlaista. On sankaritarinoita ja löytöretkiä, luonnonilmiöiden ymmärtämistä ja arkea mullistavia keksintöjä. Tavoitteena on ollut kehittää yhteiskuntaa ja tuoda esille uusia innovaatioita, joiden avulla saamme tuotua elämäämme lisämaustetta ja nautintoa. Monille juuri nautinto ja onnellisuus on elämässä tavoittelemisen arvoista. Mistä sitten voi itselleen hankkia tätä "elämän eliksiiriä", joka tekee elämästä elämisen arvoista?

Seikkailulla voidaan tarkoittaa monta eri asiaa: pikkulapsen retki kavereiden kanssa lähimetsään, uuden elämäntavan omaksuminen tai vaikkapa hurjalta kuulostava matka maan

keskipisteeseen. Edellä mainittua matkaa lähtevät toteuttamaan nuori mies Axel ja hänen setänsä professori Otto Lidenbrock kirjassa *Matka maan keskipisteeseen* (Jules Verne, 1864). Realistisesti ajateltuna idea matkan toteuttamisesta on aivan järjetön ja naurettava. Tiedetäänhän nykyään, että matka tysiäisi hyvin lyhyeen: ihminen on raivannut tieltään vain murto-osan valtavasta kivimassasta yrityksissään päästä yhä syvemmälle maan sisään. Kuitenkin, seikkailunhalu ja toivo uuden löytämisestä valtaavat professori Lidenbrockin mielen ja he päättävät lähteä hengenvaaralliselle matkalle. Ja eipä aikaakaan, kun teoriat ja käsitykset maanpinnan alapuolella olevasta alkavat kumoutua matkan edetessä. Kirjan on kirjoittanut ranskalainen kirjailija Jules Verne, jota pidetään edelläkävijänä tieteiskirjallisuudessa. Hän kirjoitti uralaan useita seikkailupainotteisia romaaneja, joissa hän käsittelee siihen aikaan vielä tuntemattomia laitteita ja kulkuvälineitä, esimerkiksi sukellusveneitä ja avaruusaluksia. Matka maan keskipisteeseen teoksena on tyypillinen Vernelle ja ilmestymisaikana aluillaan olleelle tieteiskirjallisuudelle.

Kun mietitään normaalia arkea, voidaan huomata, että lapset ovat oikeita seikkailijoita; he oppivat lähes joka hetki uutta huomataksaan ja ymmärtäessään ympärillä olevia asioita. Jo edellä mainittu retki lähimetsään voi tuntua lapsen mielessä hurjalta ja jännittävältä, kun hän jättää kodin etupihan ja uskaltautuu kavereidensa kanssa lähteä matkalle tuntemattomaan. Metsä voi olla lapselle ai-

van uudenlainen ympäristö outoine äänineen ja vieraine kasvilajeineen. Lapsille juuri tällainen uusien asioiden huomaaminen ja niistä kiinnostuminen voi olla se kaivattu elämän suola. Lapsen matka metsään voi olla hyvin verrattavissa professori Lidenbrockin ja hänen veljenpoikansa Axelin matkaan; uteliaisuus ja seikkailunhalu vievät molemmissa tapauksissa kohti päämäärää.

Vanhempana moni alkaa asettua enemmän aloilleen ja silloin voi tuntua, että elämästä ei löydy enää mitään uutta ja jännittävää. Aihetta käsitellään Helsingin Sanomien artikkelissa: Kun nuoruuden päämäärät on saavutettu, iskee helposti tyhjyys: "On naiivia kuvitella, että elämä tarjoaisi samoja mahdollisuuksia kuin parikymppisenä", sanoo onnellisuusfilosofi (Tanja Vasama, 2.1.2019, HS), jossa tarkastellaan filosofian professori Antti Kauppinen johdolla elämän mielekkyyttä ja tarkoituksellisuutta. Artikkelissa todetaan, että asioiden rutinoituminen ja vakiintuminen on yksi syy siihen, että yhtäkkiä elämä ei tunnukaan niin mielekkäältä tai erityiseltä. Kun

ikää alkaa kertyä, arki voi käydä niin sanotusti harmaaksi.

"Jotta elämässä olisi jotain mieltä tai tarkoitusta, täytyy tavoitella ja toteuttaa asioita, jotka ovat muulla tavalla arvokkaita: esimerkiksi luoda jotain kaunista, edistää oikeudenmukaisuutta, keksiä jotain hyödyllistä tai leikkiä lasten kanssa. Jos tällaisessa hankkeessa onnistuu, usein sivutuotteena on onnellisuutta ja mielihyvää", Kauppinen toteaa.

Juuri tällaisista asioista voi löytää kaipaamaansa uutta ja mielenkiintoista. Välillä uuden löytäminen vaatii epämukavuusalueelle menemistä, sillä eihän kaikkea voi saavuttaa kotisohvalta käsin. Vanhetessa nuoruuden into ja seikkailunhalu voi rapistua, mutta siltikään ei kannata tyytyä osaansa, vaan voi yrittää löytää arjen keskeltä uusia, kiinnostavia asioita, joihin voisi tarttua. Seikkailujen ei tarvitse olla mahtipontisia tai käsityksiä maailmasta mullistavia, kuten vaikkapa professori Lidenbrockin ja Axelin matka maan keskipisteeseen: esimerkiksi uuden harrastuksen aloittaminen vanhemmalla iällä voi poikia hienon, koko loppuelämän kestävän seikkailun. Samalla voi löytää itsestään uusia puolia, joita ei ilman mukavuusalueelta poistumista olisi ikinä huomannut. Näin, pienillä askeleilla, voi löytää mielekkyyttä elämään.

Seikkailu on siis kuin runsaudensarvi, joka avaa mahdollisuuden alituisen uuden löytämiseen ja siten myös onnellisuuteen. Koko ihmiskunnan historian ajan on vaadittu ihmisiltä rohkeutta ja päättäväisyyttä ratkaista ongelmia ja saada tietoa planeetastamme kehityäksemme yhteiskuntana ja yksilöinä. Seikkailut ja tiedonhalu ovat avanneet tien ihmisen kehittyneisyyteen ja älykkyyteen, jotka ovat mahdollistaneet nykyisen elämämme.

Ai miltäkö tuntuu lukion loppuminen?

Marika Kauppinen

Syyttömät ihmiset kärsivät maailman pahuudesta, mutta murheen alhoon vaipuminen ei auta ketään

Kiia Turunen

Kuva 10: Kuva: Anni Karhunen

"Rakas Kitty, voitko selittää minulle, mistä johtuu, että kaikki ihmiset kätkevät sisimpänsä niin huolellisesti?" ihmettelee Anne Frank. Ihmisten sisällä kiehuu polttavan kuumaa pahuutta, jota on vaikea hallita ja joka räjähtäessään aiheuttaa valtavaa tuhoa kaikkialla ympärillään. Ihminen pystyy tuottamaan käsittämättömän suurta turmiota täysin harmittomia lajitovereitaan kohtaan, mikäli hän käyttää voimiaan väärin ja antaa vallan sisimmässään kyteväälle hallitsemattomalle vihalle. Tämä viha kohdistuu valitettavan usein täysin ulkopuolista ihmisryhmää tai uskontoa kohtaan – ja sillä on erittäin tuhoisat seuraukset.

Ihmisen sisällä kiehuvasta pahuudesta esimerkkinä on ensimmäisen kerran vuonna 1955 suomeksi julkaistu Nuoren tytön päiväkirja (Het Achterhuis/Hollanti 1947), joka kertoo toisen maailmansodan aikaan juutalai-

siin kohdistuneista julmista vainoista ja epäinhimillisyyksistä nuoren Anne Frankin silmin. Paljon valtaa Saksan politiikassa omistanut palvasieluinen Adolf Hitler halusi puhdistaa maan juutalaisista saavuttaakseen himoitsemansa arjalaisen rodun ja julisti henkiinjäämiskamppailun juutalaisten ja muiden rotujen välille. Suuren kannatuksen ja kansansuosion nopeasti kerännyt Hitler tahtoi eristää juutalaiset yhteiskunnasta ja kaikkien kunnollisten saksalaisten täytyi osallistua tähän operaatioon. Yksi paha ihminen pystyi käynnistämään vuosien piinan juutalaisille ja ajamaan ihmiset käsittämättömiin hirmutekoihin, jotka puhuttavat maailmaa aktiivisesti vielä tänäkin päivänä – ja joita on mahdotonta selittää.

Kirjan kirjoittanut nuori ja viaton juutalaistyttö, Anne, joutuu piilottelemaan perheensä kanssa maan alla ja pelkäämään jatkuvasti kiinnijäämistä, mutta kokee silti olevansa etuoikeutettu moneen muuhun juutalaiseen nähden. Kohtaamistaan kauheuksista huolimatta Anne jaksaa uskoa tulevaan ja pysyy optimistisena sen suhteen, että sota loppuu pian ja he pääsevät vihdoinkin vapauteen. Hän kirjoittaa kirjassa seuraavasti: "Joka päivä tunnen, että kehityn sisäisesti, että vapautuksen päivä lähestyy, tunnen, kuinka kauanis luonto on, kuinka hyviä ympärilläni olevat ihmiset ovat, kuinka kiintoisa tämä seikkailu on. Miksi olisin siis toivoton?", mikä

antaa osviittaa hänen ihailtavasta asenteestaan. Moni voisi ottaa mallia Annen suhtautumistavasta, sillä synkkyyden keskellä epätoivoon vaipuminen ei paranna asioita, vaan tekee elämästä ainoastaan kauhallisen verran kurjempaa.

On suorastaan kohtuutonta, että muiden ihmisten pahuuden vuoksi nuori ja täysin syytön Anne ei pääse koskaan toteuttamaan omia unelmiaan ja hänen monesti mainitsemansa tulevaisuudensuunnitelmat jäävät vain kaukaiseksi haaveeksi. Anne haaveilee kirjassa esimerkiksi ryhtyvänsä myöhemmin sanomalehtinaiseksi ja kuuluisaksi kirjailijattareksi ja pohtii voiko joskus toteuttaa nämä "suurelliset (hullut) toiveensa". Lisäksi hän unelmoi pääsevänsä vielä kerran pyörimään, tanssimaan, viheltelemään, katselemaan maailmaa sekä tuntemaan itsensä nuoreksi ja vapaaksi. Anne puhuu paljon ulkomaailmasta ja toivoo kuulevansa luonnon äänen jälleen sitten, kun "kauhistuttava sota on joskus ohi ja he ovat taas ihmisiä eivätkä enää pelkkiä juutalaisia." Valitettavasti tämä kauhistuttava sota ei ole vielä tänä päivänäkään ohi, vaan ihmisten tekemät julmuudet jatkuvat yhä edelleen ja sama pöyristytävä sykli kierii kierimistään. Pahuus on voinut muuttaa muotoaan vuosisatojen saatossa, mutta silti se pysyy maapallolla tiukasti kuin takiainen ja jatkaa turmiollista seikkailuaan läpi kansakuntien.

"Mitä, mitä ihmettä tämä sota hyödyttää? Miksi ihmiset eivät voi rauhallisesti elää keskenään? Miksi kaikki täytyy hävittää?" kysyy Anne kirjassaan. Samat kysymykset pätevät erinomaisesti myös nykypäivään, kun Syyriassa soditaan verisesti, eläimiä tapetaan sukupuuttoon, sademetsiä kaadetaan taukoamatta, Eurooppaan tehdään tuhoisia terrori-iskuja ja valtameriä hukutetaan muoviin. Ongelmia esiintyy myös Suomessa ja luke-

mattomia ihmisiä syrjitään esimerkiksi etnisyyden, seksuaalisen suuntautumisen, uskonnon tai yhteiskuntaluokan vuoksi. Tiettyyn ihmisryhmään kohdistuva inho ei ole kuitenkaan hyväksyttävä syy harjoittaa hirvittäviä julmuuksia heitä kohtaan ja kohdella heitä kuin roskaa – ei varsinkaan, kun kaikki ihmiset ovat taustoistaan huolimattaan hyvin samankaltaisia ja aivan yhtä hyviä. Yksittäinen ihminen kykenee julmiin tekoihin ja Nuoren tytön päiväkirja muistuttaakin siitä, miten paljon pahuutta maailmassa on aikoinaan kytenyt ja kytee yhä edelleen. Anne kirjoittaa: "Ihmisissä on kerta kaikkiaan taipumus hävittää, halu tappaa, murhata ja raivota." Tämä on totta ja korostuu erityisesti silloin, kun ihminen ei suostu kunnioittamaan toista tasa-arvoisesti taustasta huolimatta, vaan haluaa olla suosiolla asteen verran pahempi ja julmempi suunnannäyttäjäksi muille.

Ihmisten pahuudesta varoittaa myös Maija Aalto kolumnissaan "Lapseni, varo ihmisiä" (Helsingin Sanomat 26.1.2019). Aalto kertoo, että myös lapset ymmärtävät varoa pahoja ihmisiä, "saalistajia", jotka houkuttelevat auton kyytiin tai koiranpentuja katsomaan. Vaikka lapset tajuavat vähemmän raamasta ja suuremmasta väkivallasta, he silti vaistoavat sen läsnäolon, koska "maailma nyt vain on sellainen". Pahuutta vaanii kaikkialla ja vanhemmille, kuten Aallolle, voi olla todella raskasta yrittää suojella omia lapsia päivittäin nurkan takana väijyviltä vaaroilta. On itsestään selvää, että vanhemmat haluavat pitää lapsensa turvassa, mutta nykymaailmassa se ei ole ollenkaan niin helppoa. Myös Suomen kaltaiseen piskuiseen maahan mahtuu valtavasti seksuaalista väkivaltaa, jonka uhriksi lapsi voi helposti joutua vanhempien varovaisuudesta ja vastuullisuudesta huolimatta. On rankkaa olla vanhempi ja tiedostaa, että lähiympäristössä on paljon pahoja ihmisiä, jotka haluavat satuttaa omaa lasta

ja kohdistaa julmat tekonsa juuri häneen. On vielä rankempaa tiedostaa, että kaikkea pahuutta ei voi torjua, vaan jossain vaiheessa se tulee lähelle ja koskettaa.

Aallon mielestä vaikein käsiteltävä asia lasten kasvatuksessa ei suinkaan ole sosiaalinen media, vaan isommat asiat, kuten perusturvallisuus, maailmankatsomus ja suhde toisiin ihmisiin. Hän kirjoittaa kolumnissaan: "Vastuullisen vanhemman on pakko opettaa lapsensa varovaiseksi. Mutta vaikka sen sanoisi miten ikätasoisesti ja harkiten, sanoma on pohjimmiltaan tämä: kuka tahansa voi olla uhka. Kuka vain voi haluta sinulle pahaa tai tehdä", mikä avaa osuvasti nykypäivän suurimpia ongelmia. On oltava koko ajan varpailaan, koska ei voi tietää, milloin toinen haluaa tehdä pahaa ja vahingoittaa, milloin toinen on uhka ja vaaraksi muille. Maailmassa on nykyään paljon pahuutta ja julmia ihmisiä, aivan kuten Anne Frankin elinaikana. Kalamuudet eivät missään tapauksessa loppuneet Hitlerin kuolemaan ja holokaustin päättymiseen, vaan ne ovat lunastaneet paikkansa yhteiskunnassa ja pysyvät maapallolla tiukasti vuosisadasta toiseen. Vaikka pahuutta ei pysty kitkemään pois, sitä vastaan voi taistella omalla asenteella ja tahdonvoimalla. Tärkeintä on, ettei anna pahuudelle periksi.

Kuva 11: Kuva: Santeri Soranta

"Niin kauan kuin voit katsoa pelotta taivasta kohti, niin kauan tiedät olevasi puhdas sisältäpäin ja tiedät, että tulet aina löytämään onnen uudestaan", toteaa Anne viisaasti. Jotta ihminen voi löytää onnen, hänen täytyy saada olla oma itsensä ja kurkotella taivasta ilman rajoituksia tai pelkoa kahlitsemisesta. Ihmisten ei pidä tuhota raa'asti toisten unelmia ja päämääriä omien tavoitteidensa saavuttamiseksi. Jokaisen täytyy antaa elää rauhas- ja kuulua juuri siihen yhteisöön mihin itse haluaa ilman sortamista ja epäinhimillistä kohtelua. Kukaan ei ansaitse niitä julmuuksia, joita Anne Frankin perhe joutui täysin syyttömänä kokemaan. Ihmisten sisällä hehkuu intohimoinen liekki, joka sisältää toivoa, rakkautta, iloa ja uskoa. Tätä liekkiä ei saa mennä tukahduttamaan väkisin, sillä se pitää ihmisen puhtaana ja tuo hänen elämäänsä aitoa hyvyyttä. Jos liekki sammuu, maailmasta poistuu hippusen verran viattomuutta ja siitä tulee taas askeleen vaarallisempi paikka elää. Annen liekki hehkui pitkään kunnianhimoisena ja toiveikkaana kaiken likaisuuden ja synkkyyden keskellä ja toi maailmaan paljon lämpöä ja valoa ennen tukahtumistaan.

"Tiedän mitä tahdon, minulla on päämäärä, mielipiteet, minulla on usko ja rakkaus", Anne kirjoittaa kirjassaan. On tärkeää, että ihmiset uskaltavat uskoa maailman hyvyyteen ja parempaan tulevaisuuteen siitä huolimatta, että heitä yritetään kohdella jatkuvasti kaltoin. Toivon ei saa antaa sammua, vaan maailmaa parantaakseen ihmisten täytyy pitää kiinni omista haaveistaan ja päämäärästään juuri niin kuin Annekin teki. Ihmisten tulee tuntea ympärillä hehkuva lämpö ja nauttia Annen kaltoin elämästä synkkyydestä huolimatta. Jokaisen pitää unelmoida rohkeasti myös mahdolltomilta tuntuvis- ta asioista ja tarttua pimeään keskellä kaikkein pienimpiinkin valonpilkahduksiin. Anne kirjoittaa kirjassaan: "Täytyykö minun aina

ajatella niitä toisia, teenpä mitä tahansa? Ja jos haluaa nauraa jollekin, pitäisikö minun äkkiä vaieta ja hävetä sitä, että olen iloinen? Pitäisikö minun itkeä päivät pitkät?" Ei, sitä

en voi tehdä. Aikanaan tämä synkkyys menee ohi", mikä on tärkeä muistutus jokaiselle, sillä ilman uskoa ei ole mitään.

Runo Sisusta

RunoPojat

Kuva 12: Kuva: Simo Tolvanen

Sisu

Sisun maku

Mustan Sisun maku

Mustan suolaisen sisun maku

Fazerin mustan suolaisen sisun maku

Hangessa kulkevan mummon sisun tehot

Kevätriimejä

Runotytöt

Kuva 13: Kuva: Emma Worster

Tuulee

Vanha lumi

Nuhjuinen hikinen karvahuppu

Vihreä rasia väkevää salmiakkia

Pitkä, vanha, punainen talvitakki rahisee

Mustan linnun laulu auri

Kevät 3

Kevät 1

Aurinkoinen taivas

Nuhjuinen hikinen karvahuppu

Musta rasia väkevää salmiakkia

Kävelen pitkää rahisevaa loskaista lunta

Kevät 2

Kevät,

Piristävän valoisa,

Säteilevän luonnon herääminen,

Pörröisen nutun uusi alku,

Meidän suurin tähti keltaisesti lämmittää.

Kevät 3

Nuhjuinen lumi

Vanha pitkä talvitakki

Punainen rasia väkevää salmiakkia

Musta lintu laulaa aurinkoisen lämpimällä taivaalla.

Häväistyskirjoitus

Olet kaunein kukka kedossa

Olet ruusu risujen seassa

Kuuntelija:sulosuu!

Empaattinen läsnäolija:vanhasta puusta veis-

tetty viisas pöllö

Olet onnennumero lottopallossa.

Olet linnun laulu pariisin aamussa.

Ainut ja oikea ykkönen!

Kuihtumaton kukkanen!

Ahkera:ainutlaatuinen!

Sulava suklaa:rakkaudella tehty

Rakastan sinua

Oih!

Rakastan sinua

Hän

Lei Osuagwu

Hän, joka saa tehtyä minusta keveän.

Se tunne, joka saa minut tuntumaan siltä,
että repeän.

Hän tekee kehostani vetelän ja antaa sielul-
leni elämän.

Kuva 14: Kuva: Aino Aromaa

Rakkaus

Siiri Pöllänen

Olemattomana hetket valuvat ohi
Tuoksussa, jonka varmasti tunnen
Kirkas valo ikkunasta
On vahva ja lempeä
Kimeät äänet sattuvat päähän

Kuva 15: Kuva: Roosa Granander

Aallot lyö kivikkoon

Aada Lehtoranta

Aallot lyö kivikkoon.

Tuuli ravistaa puiden oksia.

Linnut laulaa.

Ilmassa on rakkaus.

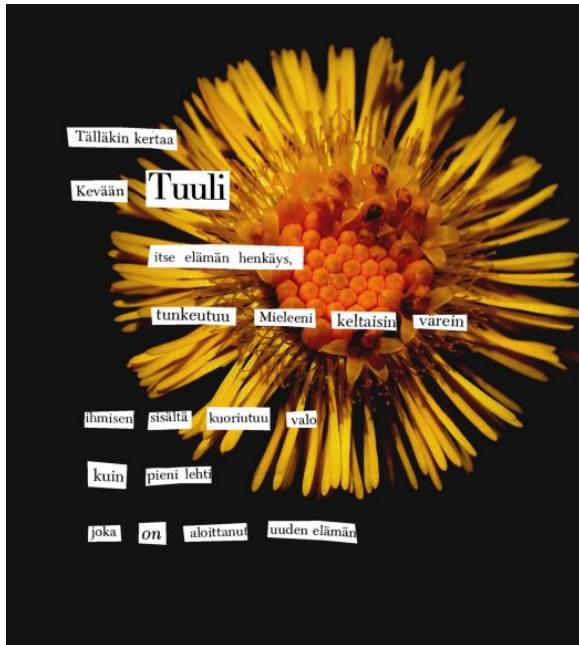
Kuva 16: Unikot

Mitä ajatuksia kuva herättää?

Kevään tuuli

Marika Kauppinen

Tälläkin kertaa / Kevään tuuli / itse elämän
henkäys / tunkeutuu mieleeni keltaisin värein
// ihmisen sisältä kuoriutuu valo / kuin pieni
lehti / joka on aloittanut uuden elämän

Teatterikokemus puhtaana käteen: Toimeentulotukien huijaamisen lyhyt oppimäärä

Mikael Kinnunen

Kuopion kaupunginteatterin Minna-näyttämö. Näyttämö on vielä pimeä ja viimeiset ihmiset etsivät paikkojaan katsomosta. Lavalle saapuu kauluspaitaa pukeutunut mies ja hän asettuu sohvalle puhelimen viereen. Sitteen valot syttyvät ja ihmiset hiljentyvät nauttimaan ennakko-odotuksien perusteella rai-lakkaana ja hauskana pidettyä teatteriesitystä.

Puhtaana käteen -komedia kertoo Erkki Lehtisestä (Mikko Rantaniva), joka on elättänyt itsensä erinäisillä sosiaaliturva huijauksilla viimeiset kaksi vuotta. Erkki on pitänyt tämän salassa vaimoltaan Liisa Lehtiseltä (Riina Björkbacka) ja kaikki onkin sujunut mallikkaasti, kunnes eräänä päivänä Kellan tarkastaja Jaatinen (Ilkka Pentti) saapuu Erkin luokse tarkastaakseen tämän henkilöllisyyden. Tästä syntyykin melkoinen soppa, kun Erkin täytyy koettaa pitää salaisuutensa samaan aikaan niin tarkastajalta, vaimoltaan kuin alivuokralaiseltaan Visa Muikulta (Mikko Paananen).

Kuva 17: Kuva: Anniina Jäntti

Puhtaana käteen on taitavasti toteutettu komedia jo lavastuksesta lähtien. Heti katso-moon saapuessa huomaa näyttämön kotoisan lavastuksen ja siitä välittyä luonnollinen ilma-piiri. Esityksen ennakkotunnelma on kuitenkin sellainen, että varsinkaan kokematon te-atteriharrastaja ei tiedä mitä odottaa. Valais-tus ei ole esityksessä pääosassa, mutta sillä ei ole oleellista vaikutusta esityksen kulkuun niin kuin ei teattereissa yleensääkään.

Koska kyseessä on komedia, ei musiikilla ole suurta roolia esityksen etenemisessä. Tämä ei minua henkilökohtaisesti haitannut, sillä sai-pahan ainakin keskittyä paremmin näyttelijä-suorituksiin ja päälle vielä makoisat naurut.

Näyttelijäsuorituksista täytyy nostaa jalustal-le pääroolia erinomaisesti esittäneen Mikko Rantanivan suoritus. Rantaniva hämmästytti minua henkilökohtaisesti muistamalla to-

della pitkät ja nokkelat monologit sekä teke-
mällä sirkusmaisia voltteja ja temppuja. Len-
nokkaat akrobaattiset numerot toivat esityk-
seen lisää vauhtia ja saivat tunnelman vaihtu-
maan nopeasti. Muita mieleenpainuvia suo-
rituksia olivat tarkastaja Jaatista esittäneen
Ilkka Pentin hämmästyttävän aidontuntuinen
humalaisen esittäminen sekä Visa Muikun
roolia vetäneen Mikko Paanasen omalaatui-
nen roolisuoritus.

Puvustus oli onnistunut ja roolihahmojen
vaatteet auttoivat erottamaan heidät helpos-
ti toisistaan. Puvut olivat myös jokaisen roo-
lihahmon mukaisia ja se helpotti henkilöku-
van luomista, ainakin näin katsojan näkökul-
masta. Puvustuksen mielenkiintoisena yksi-
tyiskohtana oli näytöksen loppupuolella tar-
kastaja Jaatisen hämähäkinseittiin sotkeutu-
nut puku, mikä muutti roolihahmoon suhtau-

tumista virallisesta hieman nuhjuiseen.

Puhtaana käteen sisältää toisaalta myös oi-
vallisen sanoman siitä, kuinka nykypäivänä
on mahdollista oikeasti tulla toimeen yhteis-
kunnan tuilla. Vaikka Puhtaana käteen esit-
tää asian aika suurissa mittasuhteissa, se he-
rättää ajattelemaan mm. Suomen sosiaalitur-
vajärjestelmän ”hyväksikäyttöä”. On vain toi-
vottava, että kukaan ei saa päähänsä kokeil-
la vastaavaa tilannetta oikeassa elämässä ja
kaiken lisäksi salaa sitä läheisiltään.

Puhtaana käteen on todella sitä, mitä se lu-
paakin. Komedista ei ole puutetta ja esityk-
sen jälkeen kyllä tuntee poskipäissään ja vat-
salihaksissaan nauraneensa. Esitystä on mu-
kava muistella pitkään katsomisen jälkeenkin
ja sen nerokkaat sutkautukset saavat hymyn
huulille vielä myöhemminkin.

Vauhtia ja valheita: Kuka tippuu ensimmäisenä kyydistä lähes hulgattomasta tarinasta?

Anniina Jäntti

Michael Cooney: Puhtaana käteen (Cash on delivery)

Suomennos Tiina Puumalainen. Ohjaus Mika Nuojua. Lavastus & puvustus Marie Antikainen. Valosuunnittelu Lassi Kröger. Äänisuunnittelu Kati Koslonen. Rooleissa Mikko Rantaniva, Riina Björkbacka, Mikko Paananen, Ilkka Pentti, Pekka Kekäläinen, Lotta Vaatovaara, Karri Lämpsä, Jukka Väinölä, Annukka Blomberg, Katriina Lilienkamp.

Puhtaana Käteen on maailmalla hyvin suuren suosion saavuttanut farssi-teatteri. Käsikirjoittajana toimii Michael Cooney (Lontoo). Esitystä on esitetty ympäri maailmaa myös Kuopiossa. Esityksestä ei vauhtia, mielikuvitusta tai jännitystä puutu, kun taitavat ja eläytyvät näyttelijät ottavat niin yleisön kuin lavan haltuun.

Teatterissa pääosaa tähdittävä Erkki Lehti-

nen (Mikko Rantaniva) on hyvin tavallinen savolainen mies. Hän asuu omakotitalossa vaimonsa Liisa Lehtisen (Riina Björkbacka) kanssa. Heidän riesanaan asustaa myös alivuokralaisena Erkin ystävä: Visa Muikku.

Erkki Lehtinen on kavereiden kesken menestyvä ja hyvin rehti mies. Tämä näkyy siinä, että vaikka mitä kummaa tapahtuu, he eivät osaa epäillä Erkkiä niistä. Kuitenkin katsojalle paljastuu heti ensimmäisessä kohtauksessa, miten kiero hän pohjimmiltaan osaa olla. Tosiasiassa mies on jäänyt jo kaksi vuotta takaperin työttömäksi ja elättänyt itsensä ja perheensä mitä kummallisimmilla valtion tuilla. Erkki on kehitellyt yhden, jos toisenkin keksityn henkilön, tarinan ja sairauden, joista sosiaaliturva maksaa tukia. Huijausten takana on suunnaton häpeä työttömyydestä, josta hän ei halua kenenkään tietävän.

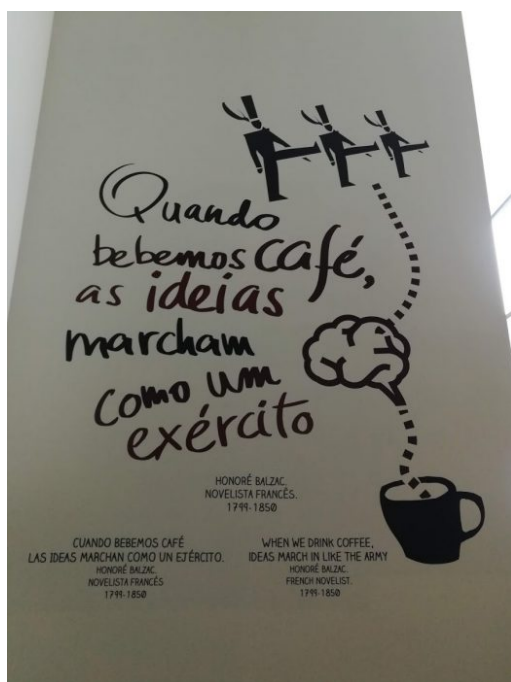
Vihdoin, kun mies on päättänyt lopettaa ketkuilun, tulee ovista rahan lisäksi sisään niin terapeuttia, tarkastajaa ja hautausurakoitsijaa kuin vaimoa, sukulaisia ja muita tuttuja.

Teatteriesityksen juoni eteni todella nopeaa tahtia. Aina, kun yksi tilanne oli hieman laantunut, ovesta pukasi jo toista tilalle. Tämä loi esitykseen hyvin nokkelan ja sujuvan temmon, joka viihdytti katsojia alusta loppuun saakka.

Esityksestä ei huumoria puuttunut. Kaikki käänteet maustettiin reilulla kädellä kome-

diaksi, jopa arjen surullisimmatkin käänteet, kuten kuolema. Esityksen aihe oli hyvin aikuismainen ja yhteiskuntaan kantaa ottava. Teoksessa käsiteltiin monenlaisia valtion tukimuotoja, niiden huijaamista ja muita työelämään ja aikuisten arkeen liittyviä asioita. Mielestäni tämän takia esitys sopii paremmin vanhemmalle ikäpolvelle kuin esimerkiksi lapsille.

Esityksen miljöönä toimi Erkki Lehtisen alakerran olohuone, joka oli hyvin moderni ja avara. Olohuonetta ei ollut täytetty nurkasta nurkkaan turhalla roinalla, mikä kaiken vauhdin keskellä toimi hyvin. Olohuoneesta johti ovia esimerkiksi keittiöön, makuuhuoneeseen ja pihalle. Ovien takana olevat tilat toimivat omalta osaltaan tapahtumapaikkoina. Kuitenkaan niiden takana olevaa toimintaa ei katsoja nähnyt, mikä jätti katsojalle oman tulkinnan varaa.

Lavastus oli hyvin simppeli ja toimiva. Olohuone oli sisustettu nykyaikaiseksi ja arvokkaan näköiseksi. Tämä loi Lehtisten perheestä hyvin pärjäävän kuvan. Mielestäni lavas-

tus toimi todella hyvin läpi esityksen luoden katsojalle kodikkaan ja mukavan tunnelman. Lisäksi valaistus oli hyvin kirkas, mikä loi omalla tavallaan modernin vaikutelman taloon. Kuitenkin kirkkaus pisti aika ajoin vähän silmään, mikä hieman häiritsi omaa katselukokemustani.

Esityksen äänimaailma oli hyvin pelkistetty. Näytelmässä ei ollut minkäänlaista taustamusiikkia. Kuitenkin äänitehosteita käytettiin maltillisesti. Niitä käytettiin muun muassa, kun ovikello soi tai kun salama iski. Juuri esittelemäni äänimaailma toimi hyvin näytelmässä. Näyttelijöiden puhe täytti valloittavasti salin, eikä ongelmaksi koitunut saada selvää, mistä puhuttiin. Musiikki olisi voinut luoda hyvin sekavan tunnelman teokseen.

Näyttelijät suoriutuivat aivan uskomattoman hyvin esityksestä. Heistä suorastaan loisti ammattitaito ja oma mielenkiinto työhön. Erityisesti päärooleja esittävät Mikot (Erkki Lehtinen ja Visa Muikku) takasivat yleisölle hulvattoman teatterikokemuksen. Näyttelijät eläytyivät rooleihinsa, muistivat, mitä kummallisimmat juonenkiemurat ja pitivät pokansa silloinkin, kun yleisö ei siihen pystynyt. Esityksestä loisti hyvin keveä tunnelma ja näytelmä eteni kiinnostavasti. Alussa oleva tilanne saatiin pyöriteltä kiihtyvällä tempolla solmuun niin, ettei kuitenkaan itse käsikirjoitus kärsinyt.

Puvustus kuvasi hyvin esiintyjien rooleja ja ammatteja: Tarkastajalla oli puku, korjaajalla työhaalari ja hautausurakoitsijalla suojapuku. Keskeisissä rooleissa olevilla näyttelijöillä oli hyvin arkiset vaatteet. Puvustus loi rennon ja hyvin arkisen tunnelman esitykseen.

Pidin suuresti esityksestä ja voisin suositella sitä ilomielin. Teoksen nokkela dialogi, napakka tempo ja viihdyttävät roolihahmot saivat katsojan olon mukavaksi. Lisäksi teokses-

sa oli kohtia, jotka jätettiin katsojan tulkin-
nan varaan niin kuin esimerkiksi pesukone,
joka piti kummallista ääntä. Pesukoneeseen
ei kiinnitetty sen kummemmin huomiota esi-

tyksen edetessä, mutta se kuitenkin esiintyi
monta kertaa siinä. Tällaiset kohtaukset he-
rättivät keskustelua vielä kotiin päästyäänkin.

Vauhdikas ja värikäs Kolme iloista rosvoa – Pysyy pirteänä viimeiseen lauluun saakka

Siiri Pöllänen

Kuopion kaupunginteatterin Minna-näyttämö. Musiikki, sävellys ja sanat Thorbjorn Egner. Suomennos Aila Meriluoto. Ohjaus Olli-Matti Oinonen. Lavastus Marjatta Kuivas-to. Puvustus Taina Natunen. Valosuunnittelu Juho Itkonen. Pääosissa Karri Lämpsä, Mikko Paananen sekä Ilkka Pentti. 4/5 tähteä.

Ensimmäisenä elementtinä näyttämöllä huomaa pirteän ja värikkään puvustuksen. Kardemumman kaupungin asukkaat pyörähtelevät upeissa tyyliissä, ja pareilla on samanväri- nen vaatetus. Esimerkiksi poliisimestarilla ja hänen vaimollaan on kummallakin vihreä uni- vormu.

Veikeä musiikki tempaa mukaansa katsomon pienet. Laulut töksähtelevät vähän suomen

kielestä, mutta ovat enimmäkseen selkeitä. Lavasteet ovat massiiviset, valot selkeät ja ”teatterikikkoja” on käytetty luovasti.

Thorbjorn Egnerin ikivanha lastensatu pyörähtää käyntiin rauhallisesti ja ajan kanssa. Kardemumman kaupunki nauttii auringon- paisteesta, karnevaaleista ja syntymäpäivistä. Saapa nähdä oikean akrobatia- ja taikuriesi- tyksenkin!

Oikeastaan vasta aika myöhään esitellään näytelmän päähenkilöt, Kasper, Jesper ja Joonatan. He asuvat syrjemällä kaupungis- ta röttelötalossa, joka on alituisen sotkui- nen. He varastavat Kardemumman asukkail- ta aina vain sen verran, mitä tarvitsevat. Kau- punkilaiset eivät uskalla käydä rosvoja vas- taan, sillä heillä on lemmikkinä leijona.

Kuva 18: Kasper, Jesper vai Joonatan?

Kasper, Jesper ja Joonatan haluavat kuitenkin elämälleen muutoksen ja päättävät kidnapata Sohvi-tädin taloonsa siivoamaan ja laittamaan ruokaa. Pian kuitenkin avautuu uusi ongelma: Miten Sohvi-tädin voi kidnapata takaisin kotiinsa?

Näytelmä etenee tarinaa kertovilla lauluilla. Oikeastaan jokaisella merkityksellisellä henkilöllä on oma laulunsa. Näyttelijöiden tapaan painottaa jokaista elettään ja ilmettään mahdollisimman paljon kertoo siitä, että halutaan avata tarina perheen pienimmillekin.

Vanhemmalle väelle riittäisi siis vähempikin suun mutristaminen.

Kardemumman kaupungista ja sen asukkaista löytyi myös yllättäviä, nykyaikaisia piirteitä: pari populaarimusiikin kappaletta, floss-tanssilike sekä erään ajankohtaisen elokuvan Ay-Oh-huuto. Jäin myös miettimään, oliko kahdesta naisesta koostuva leipuripariskunta sekä feminiininen parturi F. Liszti (Mikko Rantaniva) viittauksina seksuaalisuuden monimuotoisuuteen.

Kuopion kaupunginteatterin taitava näyttelijäkaarti pistää parastaan. Erityisesti rosvo-kolmikko on valittu rooleihinsa sopiviksi: järkevä joukon johtaja Kasper (Karri Lämpsä), itsepäinen hassuttelija Jesper (Mikko Paananen) sekä vatsaansa alituisesti kuunteleva, lempeä Joonatan (Ilkka Pentti). Näytelmän kaikki hahmot ovat persoonallisia ja lapsiystävällisiä niin puvustuksensa, puhetapansa sekä eleittensä puolesta.

Summa summarum näytelmä on kivasti toteutettu. Loppua kohdenkin tunnelma saadaan pidettyä yllä muun muassa ihanalla Rosvolaululla. Nuorison edustajana en pitänyt varmastikaan niin paljon, kuin lapset ja heidän vanhempansa. Kyllä minäkin silti muistan kolmen rosvon tarinan lapsuudestani. Joka tapauksessa tarina on ajaton, ja on hyvä, että sitä kerrotaan yhä uusille sukupolville.

Häikäisevä, mutta koskettava tarina Rauli Baddingin

Saara Ruotsalainen

Kävin katsomassa lisalmessa IN-teatterin musiikillisen näytelmän Bussi Somerolle, tarina Rauli Baddingista. Tuomas Timosen ja Pärttyli Rinteen käsikirjoittama tarina kertoo Rauli "Badding" Somerjoen urasta laulajana sekä vastoinkäymisistä, joita hän elämänsä aikana kohtaa.

Aluksi Rauli on tunnollinen pieni poika, joka tahtoo auttaa muun muassa alkoholiin vajonnutta isäänsä heidän oman kioskinsa pyörittämisessä. Rauli on melko ujo poika nuorena, mutta teini-ikäisenä hänen ystävänsä saavat suostuteltua Raulin laulamaan ystävien bändiin. Tuottajat kuitenkin näkevät Raulin esiintymisessä potentiaalia ja hän saa tarjouksen soolouraan. Rauli Badding ottaa tarjouksen vastaan ja näin alkaa hänen matkansa huipulle laulajana. Näytelmän kulkua sekoitti hieman se, että päähenkilöä näytteli neljä eri henkilöä. Kuitenkin aina näytelmän edetessä hieman, tajusin, että näyttelijä on vaihtunut, sillä Rauli oli kasvanut vanhemmaksi.

Lavastuksessa ja puvustuksessa oli huomioitu, että Rauli eli 1950-luvun ympärillä. Vaatteet olivat kovin vanhanaikaisia, sillä esimerkiksi kaikki naiset pukeutuivat hameisiin ja hiukset oli leikattu lyhyeksi ja kiharrettu. Miehet pukeutuivat löysempiin housuihin, pitkään takkiin ja villapaitaan sekä lakkiin. Somerjokien kodissa oli koristeelliset, vanhanaikaiset keittiön tuolit ja todella vanha radio. Näistä selvisi hyvin, milloin Rauli on elänyt.

Muina tapahtumapaikkoina näytelmässä oli "Somerjoen kioski", joka kuului siis heidän perheelleen. Alkoholi oli suuressa osassa näytelmää ja muun muassa kioskillä aikuiset nautiskelivat alkoholia runsain määrin. Raulin isä Gunnar Somerjoki kuoli alkoholin liialliseen käyttöön Raulin ollessa vasta lapsi. Koska esiintyminen/laulaminen oli suuressa osassa näytelmää, näytelmässä oltiin paljon myös esiintymislavalla. Lisäksi lavastuksena oli myös Raulin muutamien naisystävien kodit, jotka oli myöskin sisustettu vanhanaikaiseen tyyliin.

Musiikkinäytelmässä oli siis paljon laulua ja soittamista. Kaikki Rauli Baddingia näyttelivät henkilöt lauloivat todella hienosti. Oli kaunista katseltavaa, miten nuorta Raulia näyttelvä lapsikin osasi ottaa koko salin haltuunsa ja laulaa kuuluvalla äänellä. Monen laulun kohdalla itselläni tuli kylmiä väreitä. Koko näytelmän ajan näyttämön takaosassa oli ammattimainen bändi, joka säesti kaikki laulut. Se oli mielestäni hieno lisä, sillä mu-

siikki tuli livesoittona eikä nauhalta. Lauluesitykset olivat todella hienoja hetkiä näytelmässä. Niistä oli tehty erikoisia ja koskettavia. Jotkut esitykset näyttelijät saattoivat laulaa ilman säestystä ja suoraan valokeilan osoittamana. Laulukohdaukset olivat minun lempikohdauksiani koko näytelmässä.

Mielestäni näyttelijät olivat erittäin eläytyneitä ja he olivat omaksuneet roolinsa mainiosti. Kaikki toivat omaa juttuaan selkeästi esille ja he uskalsivat esittää rohkeasti esimerkiksi juuri kyseiset laulukohdaukset. Oli myös hienoa, kuinka näyttelijät osasivat muuntautua monen eri hahmon rooliin. Jokainen näyttelijä esitti ainakin kahdessa tai kolmessa roolissa, mutta silti eläytyminen pysyi entisellään.

Tunnelma näytelmässä vaihteli paljon. Välillä siinä tapahtui paljon iloisia asioita ja kerrottiin hyviä vitsejä, joille koko yleisö nauroi, mutta toisaalta siinä oli myös paljon surullisia kohtauksia. Koskettavimpia kohtauksia olivat muun muassa Raulin isän kuolema sekä lopussa se, kun Rauli Badding kuoli itse. Tilanteet oli tehty hyvin käsin kosketeltaviksi ja näyttelijät osasivat kuvata surun tunteen selkeästi. Esimerkiksi Raulin kuolema tuli yllätyksenä eikä sitä osannut odottaa. Rauli Badding oli kuitenkin vasta 39-vuotias ja hänen uransa oli juuri lähdössä uudestaan nousuun alkoholin tuottaman suuren laskun jälkeen.

Ennakkoluuloni näytelmää kohtaan olivat

hieman sekalaiset. Näytelmä ei kiinnostanut minua kovin paljon ennen sinne menoa, mutta loppujen lopuksi se olikin ihan mielenkiintoinen. Siinä tapahtui paljon tunnetta herättäviä asioita, jotka pitivät mielenkiintoani yllä näytelmää katsoessa. Jotkin kohtaukset eivät olleet kuitenkaan niin olennaisia ja ne tuntuivat hieman tylsiltä ja silloin aloin miettimään esimerkiksi tämän arvostelun kirjoittamista. Olisin toivonut, että olisin päässyt sukeltamaan kunnolla näytelmän sisään eivätkä ajatukseni olisi leijailleet missään muualla. Kuitenkin näytelmästä jäi minulle positiivinen kuva ja ennakko-odotuksiini verrattuna, se oli todella hyvä.

Äidinmaa- koskettava tarina yhden suvun vahvoista naisista

Anniina Enckellin käsikirjoittama ja Esa Niemisen ja Niklas Rosströmin säveltämä musikaali Äidinmaa on sukupolvikertomus yhden suvun vahvoista naisista, heidän erilaisista valinnoistaan ja kyvyistään selviytyä huonoimmillakin hetkillä. Kauniit ja elämää täynnä olevat sävelmät huokuvat nuoruuden intoa ja iloa, jotka sodan syttyessä saavat synkempiä ja traagisempia sävyjä.

Tarina alkaa 1980-luvulta. Iäkäs Anni (Ritva Grönberg) saapuu synnyinpaikkakunnalleen yhdessä lapsenlapsensa Lauran (Johanna Kuuva) kanssa perunkirjoitusta varten. Annin äiti Vieno (Virpi Rautsiala) on kuollut ja jättänyt jälkeensä rapistuvan kyläkaupparakennuksen. Perunkirjoittajaa odotellessaan Anni palaa muistoissaan takaisin nuoruutensa kesään 1939, joka oli käännekohta hänen elämässään.

Yllätyksenä minulle tuli se, että Äidinmaan lavasteisiin oli panostettu niinkin paljon. Ne vaihtuvat kohtauksen ja paikan muuttuessa. Lavasteet kuvaavat koko näytöksen ajan todella hyvin paikkojen miljöötä ja tapahtuma-

paikoista jää selkeä kuva. Lavasteet toivat esitykseen eloa ja esitystä oli mielenkiintoista seurata hulppeiden lavastusten kanssa. Myös taustalla olevat kuvat ja videot olivat hyvin tehtyjä ja valittuja. Ne elävöittivät esitystä, loivat tunnelmaa sekä jännitystä.

Puvustus kuvasi hienosti molempien aikatasojen tyylejä ja ihanteita. Sotilailla oli sotilaspuvut ja naisilla oli hienoja vanhanaikaisia mekkoja. Asut olivat pelkistettyjä ja ne eivät vieneet liikaa huomiota. 80-luvulle siirryttäessä tyyli oli sen mukaista ja värikkäämpää.

Tarina etenee hyvin kahdessa eri aikatasossa. Nuori Anni (Lotta Vaattovaara), on kaunis nuori neito, joka olemuksellaan antaa pirteän kuvan itsestään. Olavia esittävä Mikko Rantaniva taas on ensirakastajan roolissaan.

Juuri ennen toisen maailmansodan syttymistä, nuoren Annin ja kylään kesätöihin tulleen Olavin välille, leimahtaa lyhyt, mutta intohimoinen romanssi. Olavin lähtiessä rintamalle Anni joutuu raastavien valintojen eteen: valitako raha ja turvallisuus vai rakkaus?

Vaikka näytelmä on täynnä vahvoja naisrooleja, eivät miehet jääneet kuitenkaan sivuun. Jokainen näyttelijä osasi esittää loistavasti oman osansa ja tunteet välittyivät katsoomoon saakka. Eläytyminen omaan rooliin oli ihailtavaa.

Musiikki oli suuressa osassa esitystä ja se toi tarinaan aidosti lisäsisältöä. Yllätyin siitä, että jokainen näyttelijä osasi laulaa niin hyvin ja

puhtaasti. Esitystä oli siksi ilo kuunnella. Musiikki välitti tunteet laidasta laitaan hienosti. Sanat olivat taitavasti suunniteltu ja esityksen aikana koin moni kylmä väreet. Siitä tiesi, että musiikki oli onnistunutta ja vetosi tunteisiin jokaisella hetkellä eri tavoin.

Musikaalin alussa olin ehkä hivenen hämmennyt siitä, mitä tuleman pitää, mutta tarinan edetessä olin hyvin mukana tarinan juonessa ja ajatuksessa. Äidinmaa oli loistava ja selkeä kokonaisuus sisältäen kaunista ja tunteikasta musiikkia. Siihen oli otettu taitavia näyttelijöitä, videoiden ja äänien tuomaa jännitystä sekä useiden hienojen lavasteiden luomaa todellisuutta.

Höpsähtänyt mummo ja lottokuponki

Maija Sutinen

Kävin 25.3.2019 katsomassa Kuopion kaupunginteatterissa Jukka Keinosen ohjaamaan näytelmän **Onnennumerot** harjoituksen. Näytelmä saa ensi-iltansa Maria näytämöllä 2.4.2019. Näytelmän suomennoksen oli hoitanut Tuomas Timonen, lavastuksesta vastaa Maija Louhio, puvustuksesta Anu Ihatsu, valosuunnittelusta Lassi Kröger ja äänisuunnittelusta, erittäin onnistuneesti, Kati Koslonen.

Onnennumerot kertoo tarinan hieman höpsähtäneestä mummosta, sekä hänen perheestään. Perheen arkea jäsinyttää suuresti kahdeksan miljoonan lottovoitto. Tai siis mahdollinen lottovoitto. Kukaan ei tunnukaan oikein tietävän mitä voittokupongille kävi, paitsi tietenkin mummo. Näytelmän jännittävään draamankaareen kuuluu aviorikoksia, huumoria, lottovoittoja, väärinymmärryksiä sekä suuria tunteita.

Seija Pitkänen tekee erinomaisen roolisuorituksen näytelmän päähenkilönä Senninä, harmaantuneena isoäitinä. Henkilöhahmo on kerta kaikkiaan ihastuttava. Mikään pehmo-mummo Senni ei kuitenkaan ole. Hän on topakka ja pitää oman päänsä. Näytelmässä nauratti erityisesti mummon ja lapsenlapsen Teemun suhde toisiinsa. Teemun roolin esittää onnistuneesti *Ilkka Pentti*. Mielestäni Teemun maskeeraus oli kuitenkin hieman liian vanhan näköinen myöhäisteiniksi, parta ja viikset olisi voinut jättää pois.

Mummon tytär, Jaana, on tyypillinen keski-ikäinen perheenäiti. Jaanan roolissa nähdään *Annikka Blomberg*. Annukka esittää Jaanan roolin mielestäni uskottavasti ja suuret tunteet tulevat hyvin esiin. Jaanan salarakkaan, Mikon, roolin esittää onnistuneesti *Jukka Väinölä*. Mikko on yksi Jaanan miehen, Reijon, parhaista ystäväistä. Tämä asetelma juo jännitettä lavalle, etenkin kun Mikko päätyy asumaan Jaanan ja Reijon kotiin useammaksi yöksi. Reijon roolin tekee *Pekka Kekäläinen*. Pekka esittää tuttuun tapaan vanhaa, katkeraa, vihaista miestä. Hieman samantapainen roolisuoritus nähtiin muun muassa Äidinmaassa sekä Patriarkassa. Olisi mielestäni ihan virkistävää nähdä joku muukin vihasen miehen roolissa vaihteeksi.

Reijon ja Jaanan tytärtä Liisaa esittää *Sari*

Happonen. Mielestäni Sari on hieman epäonnistunut valinta esittämään goottihenkistä myöhäisteiniä. Sarin ääni ei mielestäni tuonut minkäänlaista teinivaikutelmaa. Roolihahmo oli hämmentävä. Taas Liisan poikaystävä Sipe, oikea rokkikukko, oli selkeä piristysruiske koko näytelmälle. Sipen roolissa nähdään onnistuneesti *Atte Antikainen*.

Näytelmän valosuunnittelu oli onnistunutta, mutta suurimmat kehuni saavat ehdottomasti äänisuunnittelu. Hieno äänimaailman yksityiskohta oli parvekkeen oven aukeamisen ääniefekti. Aina kun parvekkeen ovi aukesi, saimme kuulla hienovaraista tuulen tuisketta ja liikenteen ääniä. Näytelmässä kuultiin mukaansatempaavia musiikkiefektejä, muun muassa Abbalta "Money, Money, Money". Lopussa hieman surumielisen kohtauksen jälkeen kuultiin mielestäni tunnelmaltaan hieman epäsopivan pirteää musiikkia. Ehkä sillä yritettiin keventää surumielistä kohtausta ko-

median tasolle. Ohjauksen ja sovituksen tehnyt *Jukka Keinonen* oli tehnyt näytelmästä savolaisen version. Näyttelijät puhuivat murteella ja kuultiinpa sana Kalpakin mainittavan.

Tarinan juoni eteni sopivaan tahtiin. Juonenkäänteitä nähtiin useassa kohtaa. Näytelmä on komedia, mutta se oikeastaan nauratti vain muutamassa kohdassa. Loppu oli myöskin mielestäni todella surumielinen, ehkä liiankin komedialle. Lavastus oli onnistunut sotkuinen suurperheen koti täynnä kaikkea krääsää.

Suosittelisin näytelmää kaiken ikäisille teineistä ylöspäin. Näytelmässä kaikki ison ikähaarukan perheenjäsenet voivat naurahtaa tutun oloisille henkilöhahmoille. Itselleni tuli Teemun hahmosta aivan pikkuveljeni mieleen ja mummosta oma mummoni. Näytelmä on kevyt komedia täynnä samaistuttavia henkilöhahmoja ja sitä katsoessa katsoja viihtyy.

Vastamainoksia

Kuva 19: Kuva: Simo Tolvanen

Kuva 21: Kuva: Henriikka Häkkinen

Kuva 22: Kuva: Joonas Venäläinen

Kuva 20: Kuva: Lounatuuli Honkanen

Kuva 23: Kuva: Mikael Kinnunen

Saarijärven Paavot

Ella Mustonen

Äidinkielen viidennellä kurssilla käsitellään kirjallisuuden tyyli- ja lajilajeja ja luetaan katkelmia erilaisista teksteistä. Eräs kurssin jo suorittanut ryhmä sai tehtäväkseen kirjoittaa nykyaikaisia versioita tunnetusta Saarijärven Paavo-runosta.

Klassikkan Saarijärven Paavoja:

"Väyrysen Paavo

Paavo asuu hienossa talossa Helsingissä vaimonsa Vuokko Väyrysen kanssa. On vuosi 1994. Paavo haluaa hakea Suomen presidentiksi. Hän kuitenkin putoaa jo toisella kierroksella. "Voi Paavo, pitäisikö meidän jo jättää tämä poliittinen ura?", kysyy Vuokko.

Paavo on kuitenkin sinnikäs kaveri. Hän päättää hakea vielä uudelleen presidentiksi. Onni ei potkaise tälläkään kertaa. Sama toistuu useana vuotena peräkkäin.

On vuosi 2050. Paavo ei ole vielä luovuttanut, vaikka vaimo ei uskokaan hänen kykyhinsä. Tuo vuosi on ihmeiden vuosi ja Paavo valitaan presidentiksi. Hän ei kuitenkaan selvinnyt urakasta enää 120-vuotiaana ja antoi paikkansa seuraavalle. "

"Paavo lähtee aamulla töihin kello seitsemäksi montulle. Ulkona on pakkasta 30 astetta ja maa on aivan roudassa. Paavo haluaa työskennellä ahkerasti elättääkseen perheensä.

Caterpillari ei starttaa. Monia muita saattaisi tässä vaiheessa vituttaa, mutta Paavopa vetää rukkaset käteen ja ajaa Hiluxinsa pyöräkuormaajan viereen saadakseen apuvirtaa.

Hetken ruuvailujen jälkeen Carterpillari hörähtää tulille. "Tulis ite laittammaa saatanan huoltoukot", Paavo tokaisee. Siitä se 12 tunnin työpäivä taas lähtee käyntiin.

Vuoron lopulla Paavo löytää montulta kimpaleen joka näyttää kullalta. Sen sijaan, että myisi sen itse, tunnollisena miehenä Paavo vie kimpaleen työnantajalleen. Paavo saa löydöstään tuntevan bonuksen.

Ensi viikonloppuna nautitaankin sitten tasculämpimän punakylkisen sijasta jääkylmää everstiä. "

*"**Paavo on nuori** jantteri Turusta. Paavolla on ollut pienestä asti haaveena perustaa firma. Koulut käytyään Paavo ottaa pikavipin ja lähtee toteuttamaan visiotansa. Firman tuotteena on mobiilipeli, jonka nimi on saunakaljapeli. Pelistä ei tullut globaalia hittiä niin kuin Paavo oli villeimmissä unelmissaan kuvitellut. Paavo on veloissa. Paavo pelottaa.*

Paavo ei lannistu ja hakee toisen pikavipin uutta projektia varten. Ketkut lainanantajat ovat mielissään ja myöntävät uuden lainan, jossa on pienellä prantätty saatanan isot korot. Uuden projektin nimi on saunakaljapeli part 2 full hd. Homma ei mene kuin strömsöissä ja Paavo on korvia myöten kusessa. Paavo pelaa saunakaljapeli-pelejä ja toteaa, että ei persettään edes pyyhkisi niihin. Paavo ei tiedä mitä pitäisi tehdä, hän on selkä seinää vasten velkojen kanssa. Paavo on toivoton.

Mutta hän muistaa palon, joka hänellä oli nuorena.

Hän luottaa omaan visiointiinsa ja aikoo yrit-

tää vielä kerran. Meni syteen tai saveen toteaa hän. Paavo viettelee isovanhemmat spe-de ja uuno turhapuro videoilla ja rohkeaa kysymään rahaa itsensä toteuttamiseen. Paavo saa rahat kolmatta projektia varten. Paavo raapii kasan ultimaattisen saunasimulaattori limited editionin ja se mullistaa pelimarkkinat. Paavon visio pitää kutinsa ja hänestä tulee miljardööri. Paavo toteaa, että onnistua voi vain, kun uskoo tarpeeksi itseensä ja omaan tekemiseen. "

*"**Paavo on täydellinen** lukiolainen, joka menestyy hyvin jokaisessa aineessa. Hänellä on koulussa paljon kavereita sekä kaikki opettajat pitävät hänestä. Paavo on henkisesti hyvässä tasapainossa ja harrastaa jalkapalloa, koripalloa ja jääkiekkoa. Hänellä ei ole ongelmia ajankäytön kanssa, sillä hän organisoii ajankäyttönsä hyvin ja onnistuu vielä hommaamaan itselleen vapaa-aikaakin. Paavo kirjoittaa lukiolaisten melko normaalin 6 ainetta.*

Paavolla on kuitenkin ongelma: hän ei meinaa päästä fysiikan 4 kurssia läpi.

Paavo lukee sitkeästi kotona fysiikka ja keskittyy myös hyvin tunneilla, muttei silti tahdo ymmärtää sitä. Välitesti ei sujunut kovin hyvin, mutta Paavo on silti päättäväinen pääsemään kurssin läpi. "Kyllä tästä lukemalla selvittää", Paavo toteaa. Loppukokeen lähestyessä Paavo jopa jättää jääkiekkoharjoitukset välistä lukeakseen todella vaikeaan kokeeseen. Paavo tekee kokeen, eikä se mennyt suunnitelmien mukaan. Paavo saa hylätyn ja joutuu uusimaan kokeen. Hylätystä vielä enemmän sisuuntuneena Paavo jättää kaiken muun ja alkaa pöntätä fysiikan voima ja liike kurssin asioita oikein toden teolla. Uusintakokeen tehtyään Paavolla on varma olo kurssin läpipääsystä. Paavo läpäiseekin kurssin ja toteaa: "Kova työ kyllä palkitaan!" "

"Paavo, Saarijärven kunnollinen köyhä

Kuopiossa Saarijärvellä asui Paavo kerrostalokaksiossa vaimon, kolmen lapsen ja Rakennusmestari Sauli Jauhiaisen (joka oli kissa) kanssa. Jauhainen ei kuitenkaan ollut turha kissa, vaan pyydysti itse omat hiirensä. Paavo oli työtön, mutta yritti ahkerasti hankkia

töitä. Kaikesta yrityksestä huolimatta aktiivimallin leikkuri iski, sillä Paavon ponnisteluja ei laskettu tarpeeksi aktiivisiksi.

Paavon vaimon teki kovasti mieli hankkia Guccin laukku, mutta aktiivimallin myötä siihen ei koskaan ollut varaa.

Niinpä vaimo olisi halunnut ottaa pikavipin, mutta Paavo sanoi "ei, ei, maltahan nyt, kylä minä saan vielä töitä". Paavo söi perheensä kanssa vain kaalikeittoa. Paavo toivoi joskus saavansa keittoon jauhelihaa, mutta joutui varallisuustilanteen myötä tyytymään aina soijarouheeseen.

Paavo päätti, että nyt hän saisi työpaikan tässä kuussa ja haki kaksin verroin ahkerammin töitä. Ei kuitenkaan tärpännyt ja aktiivimallin leikkuri iski taas. Vaimo alkoi epätoivoisena itkeä ja Paavo lohdutti "ei hätää vaimo, laita kaalikeittoon soijarouhetta, kyllä me selvittää".

Seuraavassa kuussa Paavo sai vihdoinkin töitä pizzeriasta. Vaimo alkoi hihkua riemuissaan, "nyt saan vihdoinkin Guccin laukun!", mutta Paavo toppuutteli, "ei, ei vaimo, laita keittoon vaan soijarouhetta, naapurin pesukone meni rikki ja heitä pitää nyt auttaa".

Tämä oli tarina kunnollisesta köyhästä, Paavosta. "

Kova työ ei näyttänyt tuottavan tuloksia.

Mutta Peetu ei antanut periksi. Lukihäiriöstään huolimatta hän päätti lukea seuraavaan yhteiskuntaopin koealueen huolellisesti ja kirjoittaa muistiinpanoja oppimastaan samalla.

Tuli palautepäivä ja Abitin sähköpostiviesti kilahti taas Peetun kännykkään. Pettymys oli raskas, kun hän huomasi kokeen menneen päin mäntyä. Kova työ ei näyttänyt vieläkaan tuottavan tuloksia.

Mutta Peetu ei vieläkaan lannistunut. Hän päätti mennä erityisopettajan puheille, sillä yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoitukset lähestyivät vähitellen. Erityisopettaja suositteli Peetulle oppikirjojen kuuntelemista. Tämä olisi erilainen oppimistapa, ja Peetu päätti ottaa neuvosta vaarin.

"Istuipa kerran ja toisenkin Klassikan kirjastossa lukemassa ahkera Peetu. Koittipa kerran koepäivä, mutta ei poistunut Peetun huolenhäivä. Peetu oli valmistautunut huolellisesti ja lukenut koealueen kolmeen kertaan. Yhteiskuntaopin kirjaa oli kulutettu kovasti viime päivinä.

Tuli palautepäivä ja Abitin sähköpostiviesti kilahti Peetun kännykkään. Pettymys oli vuoren kokoinen, kun hän huomasi kokeen menneen päin prinkkalaa.

Tuli ylioppilaskirjoitusten tulosten julkaisupäivä, joten Peetu meni kansliaan. Päivi antoi Peetulle tulokset, ja tällä kertaa kova työ oli tuottanut tulosta ja Peetu sai laudaturin yhteiskuntaopista! Hyvä Peetu! "

Alkuperäisen runon pääsee lukemaan täältä: <https://peda.net/lohja/peruskoulut/rk/kallhagens-skola/oppiaineet2/finska/mofi/emma/ysiluokkalaiset/runosuoni-sykkii/saarij%C3%A4rven-paavo>

Toimittajat

Päätoimittaja

- Tuomas Alanen
- o_tuomas.alanen@edu.kuopio.fi

Toimittajat

- Heiskanen Tatu
- Ikäläinen Juhani
- Kauppinen Marika
- Mustonen Ella
- Turunen Kiia
- Brilli Elina
- äidinkielen 3. kurssilaiset
- kuvataiteen ryhmä

Ohjaava opettaja

- Henna Hämynen